

Kaisa Juuso ps

Kirjallinen kysymys lohikantojen turvaamisesta tulevaisuudessa

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen kalastuslain 1 pykälän tarkoitus on parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon perustuen järjestää kalavarojen ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä käyttö ja hoito siten, että turvataan kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto, luontainen elinkierto ja kalavarojen ja muun vesiluonnon monimuotoisuus ja suojele.

Suurimmat uhkatekijät itämerenlohen ja sen lohikantojen tulevaisuudelle ja sen geneettiselle monimuotoisuudelle ovat tällä hetkellä:

- aikaistettu pyynti
- ylisuuret kiintiöt
- sekakantakalastus
- raporttoimaton kalastus
- tautiriskit.

Euroopan yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) tavoite oli lopettaa ylikalastus vuoteen 2020 mennessä. Siitä huolimatta EU:n maatalousneuvosto hyväksyi vuoden 2020 lohikiintiöksi 86 575 loh-
ta, joka on 47 % suurempi kuin kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) suositus 59 800 loh-
ta. ICES:n suositus on parhaaseen tämänhetkiseen tietoon perustuva asiantuntija-arvio.

Vuoden 2017 Lohiasetus aikaisti kaupallisen kalastuksen aloitusajankohtaa Suomen rannikolla ja siirsi pyyntipainetta ensimmäisinä jokiin nouseviin latvavesien osapopulaatioihin sekä suuriin, usean merivuoden naaraslohiin. Näiden merkitys lohikantojen tulevaisuudelle on hyvin merkittävä niiden geneettisten ominaisuuksien johdosta. Lohiasetus myös muutti saaliin rakennetta siten, että rannikkopyynnin saaliskertymässä luontaisen elinkierron läpikäyneiden lohien määrä lisääntyi merkittävästi suhteessa istutettuihin lohiin. Aikaistetun pyynnin tarkoitus oli parantaa kaupallisen kalastuksen tuottoa. Tämä tuottavuusloikka aiheutti kuitenkin luonnonkierron lohikannoille pyyntipaineen lisäyksen, jonka johdosta lohikantojen geneettinen vahvuus ja monimuotoisuus ovat heikentyneet merkittävästi, mikä uhkaa lohikantojen tulevaisuutta ja kutukantatavoitteen saavuttamista.

Kalastuslain mukaisesti Suomen tulee noudattaa parhaaseen mahdolliseen tietoon perustuvaa kalavarojen käyttöä sekä niiden ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kalastuspolitiikkaa, jolla turvataan monipuolinen tuotto, luontainen elinkierto, kalavarojen ja muun vesiluonnon monimuotoisuus sekä suojele **eikä missään tilanteessa heikentää lohikantojen tilaa elinkeinopoliittisin tai muin perustein.**

Kirjallinen kysymys KK 313/2019 vp

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) ja Itämeren suojelukomissio (HELCOM) ovat viime vuosien aikana ilmaisseet huolensa Itämeren jäljellä olevien lohikantojen tilasta, ja ne tuovat ongelmana esille eri lohikantojen valikoimattoman sekakantakalastuksen. Kansallisessa lohi- ja meritaimenstrategiassa 2020 Itämeren alueelle on kirjattu, että Suomen tulee toimia valikoimattoman sekakantakalastuksen vähentämiseksi. Kuitenkaan Suomi ei ole toiminut kuten on linjannut, vaan jatkaa rannikolla sekakantakalastusta kuten ennenkin.

Suomen tulee näillä perustein luopua aikaistetusta pyynnistä ja siirtyä Hemilän asetuksen 258/1996 aikarajoituksiin, jolla kasvatetaan jokiin nousevien 3—5 merivuoden lohien määrää.

Suomen tulee kaupallisessa kalastuksessa siirtää pyyntiponnistus rannikolta jokialueelle, jotta sekakantakalastus saadaan minimoitua ja pystytään nopeasti reagoimaan nousijamäärien vaihteluihin, jotta turvataan jokiin nousevien lohien kutukantatavoite.

Suomen tulee noudattaa ICES-suositusta ja asettaa kansallinen kiintiö laskennallisesti vastaamaan ICES-suositusta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että Suomi noudattaa kalastuslain 1 pykälän velvoittamaa kalastuspolitiikkaa ja turvaa lohikantojen tulevaisuuden jatkossa?

Helsingissä 12.11.2019

Kaisa Juuso ps